

Sygnatura akt II Ca 392/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Buła (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Katarzyna Oleksiak SR (del.) Jarosław Tyrpa
Protokolant:	Krystyna Zakowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

spraw z powództwa B. H.

przeciwko T. B. S. K. S. S. A. z. s. w. K.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie

z dnia 1 października 2013 r., sygnatura akt I C 1711/12/N

1. oddala apelację;

2. odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 maja 2014 roku

Wyrokiem z dnia 1 października 2013 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie oddalił powództwo B. H. o pozbawienie wykonalności tytułów egzekucyjnych w postaci dwóch nakazów zapłaty oraz zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej T. B. S. K. S. S. A. w. K. kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś pozostałymi kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji wskazał, że powódka B. H. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 9 czerwca 2003 roku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie w sprawie VI Nc 3666/03/N oraz nakazu zapłaty z dnia 8

października 2007 roku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie w sprawie I Nc 926/07/P podając, iż nie jest w stanie spłacać zadłużenia ze względu na stan zdrowia i brak możliwości finansowych oraz że nakaz zapłaty z dnia 8 października 2007 roku został ekspediowany do niej na adres, pod którym nigdy nie przebywała.

Strona pozwana T. B. S. K. S. S. A. w. K., domagała się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na uzasadnienie podała, że powódka nie wykazała żadnej z okoliczności wskazanych w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy wynikało, że w dniu 9 czerwca 2003 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie wydał w sprawie pod sygnaturą akt VI Ns 3666/03/N nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko powódce. W dniu 28 grudnia 2003 roku tytułowi egzekucyjnemu została nadana klauzula wykonalności na rzecz T. B. S. K. S. S. w. K.. W dniu 8 października 2007 roku w sprawie I Nc 926/07/P Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko powódce. W dniu 14 grudnia 2007 roku nadano powyższemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności na rzecz T. B. S. K. S. S. w. K.. Postanowieniem z 20 marca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie odrzucił sprzeciw B. H. od nakazu zapłaty z 8 października 2007 roku. Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 8 maja 2012 roku.

Sąd Rejonowy ustalił także, iż w dniu 26 września 2005 roku strona pozwana skierowała do Komornika Sądowego M. B. (1) wniosek o wszczęcie egzekucji m.in. w oparciu o tytuł wykonawczy - nakaz zapłaty wydany w sprawie o sygn. akt: VI Nc 3666/03/N. Postanowieniem z 23 lutego 2011 roku Komornik Sądowy umorzył egzekucję w trybie art. 824 §1 pkt 3 k.p.c. ze względu na jej bezskuteczność. W dniu 15 grudnia 2011 roku strona pozwana skierowała do Komornika Sądowego M. B. (2) wniosek o wszczęcie egzekucji m.in. w oparciu o tytuły wykonawcze - nakaz zapłaty wydany w sprawie o sygn. akt: I Nc 926/07/P oraz nakaz zapłaty wydany w sprawie VI Nc 3666/03/N. Postanowieniem z 18 czerwca 2012 roku Komornik Sądowy umorzył egzekucję w trybie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. ze względu na jej bezskuteczność.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji wynikało także, iż powódka nie pracuje od 2009 roku i nie ma żadnych dochodów; utrzymuje się z alimentów przyznanych na jedno z jej dzieci oraz korzysta z pomocy MOPS. Powódka nie spłaciła kwot wynikających z nakazów zapłaty wydanych w sprawach: VI Nc 3666/03/N oraz I Nc 926/07/P.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Jako że stan faktyczny w zasadzie był bezsporny, Sąd pierwszej instancji ograniczył się do oceny zasadności podniesionego przez powódkę zarzutu, dotyczącego nieprawidłowości zaopatrzenia tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności oraz dotyczącego niemożności spłacania zadłużenia w trakcie postępowania egzekucyjnego ze względu na brak środków. W sprawie podlegającej rozpoznaniu powódka wystąpiła z powództwem opozycyjnym opartym o przepis art. 840 k.p.c. W ocenie Sądu Rejonowego zarzuty dotyczące nadania klauzuli wykonalności, jako podstawa powództwa opozycyjnego, nie mogą jednak pokrywać się z zarzutami, które dłużnik mógł podnieść w zażaleniu na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. Powódka nie wskazała w pozwie zdarzeń materialnoprawnych, powodujących wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania, ograniczając się do powołania się na uchybienia formalne przy nadawaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wydanemu w sprawie I Nc 926/07/P. Zdaniem Sądu Rejonowego prawomocność nakazu zapłaty w sprawie I Nc 926/07/P czyni niemożliwym uwzględnienie tej podstawy żądania pozwu. Właściwszą drogą dla powódki byłoby wniesienie w odpowiednim terminie zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. W ocenie Sądu Rejonowego, również podnoszona przez powódkę przesłanka złej sytuacji materialnej nie mogła odnieść zamierzonego przez powódkę skutku, ponieważ niewypłacalność dłużnika nie zwalnia go od obowiązku spełnienia świadczenia.

W apelacji od wyroku powódka domagała się zmiany zaskarżonego wyroku w całości. Powódka zarzuciła Sądowi Rejonowemu błędne ustalenie, że istotą sprawy jest zły stan zdrowia powódki oraz jej trudna sytuacja majątkowa, gdyż były to tylko jedne z przyczyn, zaś spór sprowadzał się do zarzucania stronie pozwanej nieprawidłowości, oszustw

i manipulowania dowodami. Ponadto powódka zarzuciła, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił datę uprawomocnienia się postanowienia z dnia 20 marca 2012 roku oraz że powódka nie zdołała go skutecznie zaskarżyć.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, czyniąc je podstawą faktyczną rozstrzygnięcia apelacyjnego.

W niniejszej sprawie powódka domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 9 czerwca 2003 roku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie w sprawie VI Nc 3666/03/N oraz nakazu zapłaty z dnia 8 października 2007 roku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie w sprawie I Nc 926/07/P podając, iż nie jest w stanie spłacać zadłużenia ze względu na stan zdrowia i brak możliwości finansowych oraz że nakaz zapłaty z dnia 8 października 2007 roku został ekspediowany do niej na adres, pod którym nigdy nie przebywała. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych również co do tego, iż nakaz zapłaty z dnia 8 października 2007 roku wydany w sprawie I Nc 926/07/P w postępowaniu upominawczym jest prawomocny, a sprzeciw powódki od nakazu zapłaty został odrzucony na podstawie postanowienia z dnia 20 marca 2012 roku. Lektura akt sprawy I Nc 926/07/P, z którymi zapoznał się również Sąd drugiej instancji, wskazuje, że wprawdzie pierwotnie postanowienie z dnia 20 marca 2012 roku o odrzuceniu sprzeciwu pozwanej od nakazu zapłaty z dnia 8 października 2007 roku zostało ekspediowane pod nieprawidłowy adres pozwanej (k.60 i 61), ale przedmiotowe uchybienie nie uszło uwagi Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, który ponowił doręczenie tego orzeczenia, tym razem skutecznie (k. 63, 77), co nastąpiło w dniu 15 czerwca 2012 roku. Akta powyższej sprawy nie wskazują, aby toczyło się postępowanie zażaleniowe dotyczące postanowienia z dnia 20 marca 2012 roku, natomiast stwierdzić należy, że pisma powódki (pозwanej w tamtym postępowaniu) z dnia 18 czerwca 2012 roku i 16 lipca 2012 roku zostały wyłączone z akt sprawy celem zarejestrowania ich jako pozwu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oraz jako skargę o wznowienie postępowania w sprawie o sygnaturze I Nc 926/07/P. Pierwsza z tych spraw (o sygnaturze I C 2531/12/P, a następnie I C 318/13/N) została w dniu 4 czerwca 2013 roku połączona do wspólnego rozpoznania w niniejszej sprawie ze sprawą o sygn. I C 1771/12/N (k.128). W tej sytuacji brak jakichkolwiek podstaw do uznania za zasadne twierdzeń powódki, iż zdołała skutecznie zaskarżyć przedmiotowy nakaz zapłaty, co skutkowało by miało brakiem jego prawomocności.

Również trafnie ocenił Sąd pierwszej instancji, że pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego jest możliwe tylko w razie zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., dochodząc do prawidłowych wniosków, że na kanwie niniejszej sprawy żadna z okoliczności wymienionych w tym przepisie nie zaistniała. Należy bowiem odróżnić oparcie powództwa opozycyjnego na zaprzeczeniu zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności sytuacji, w której dłużnik kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem Sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście, względnie wywodzi o zdarzeniu, które zaistniało po powstaniu tytułu egzekucyjnego, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane (nadto gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie), od sytuacji braku faktycznej możliwości wyegzekwowania od dłużnika świadczenia, z którą to właśnie sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Jak wynika z akt egzekucyjnych prowadzone przeciwko powódce postępowania w sprawach Km 4019/11 oraz Km XI 3024/05 nie odniosły skutku z uwagi na brak środków finansowych powódki na spłatę zadłużenia. Obie egzekucje zakończyły się ich umorzeniem na podstawie art. 824 §1 pkt 3 k.p.c., poprzez wydanie przez Komornika Sądowego stosownym postanowień z dnia 23 lutego 2011 roku w sprawie XI Km 3024/05 oraz postanowieniem z dnia 18 czerwca 2012 roku w sprawie Km 4019/11. Powyższa okoliczność nie prowadzi jednakże do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, ponieważ powódka poza twierdzeniem o tym, że nie ma pieniędzy na spłatę i nie wie w jakich okolicznościach doszło do wydania przedmiotowego nakazu zapłaty, nie wykazała którejkolwiek okoliczności określonej w art. 840 §1 pkt 1 i 2 k.p.c. Podnieść należy, iż zarzuty powódki odnoszące

się do nakazu zapłaty z dnia 8 października 2007 roku dotyczą w istocie przebiegu postępowania rozpoznawczego w tej sprawie. Wskazać w tym miejscu należy, że tego typu zarzuty powódka powinna była podnosić w tamtym postępowaniu rozpoznawczym, a nie w obecnym, zmierzającym do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na skutek jednej z przyczyn określonej w art. 840 §1 pkt 1 i 2 k.p.c. Powyższych okoliczności powódka w żaden sposób nie wykazała, w szczególności nie wykazała, żeby po wydaniu przedmiotowych nakazów zapłaty nastąpiło zdarzenie, które uniemożliwiłoby prowadzenie egzekucji. Dochodzone roszczenie nie zostało zaspokojone, a fakt, iż wierzyciel prowadzi egzekucję tylko przeciwko powódce a nie jej byłemu mężowi pozostaje bez wpływu na przedmiotową sprawę, ponieważ istota solidarności dłużników polega na tym, że wierzyciel może egzekwować dług w całości od każdego z dłużników i dopiero w sytuacji gdyby udało mu się wyegzekwować jakąkolwiek należność od powódki, to wówczas pomiędzy nią a jej byłym mężem mogłoby dojść do wewnętrznych rozliczeń, które jednakże dla kwestii odpowiedzialności przed wierzycielem za dług są bez znaczenia. Należy zauważyć, iż żaden przepis nie przewiduje możliwości przymuszenia wierzyciela do prowadzenia egzekucji przeciwko wybranej osobie. To od woli wierzyciela zależy, którego dłużnika wybierze, może też wybrać wszystkich łącznie, jak bowiem stanowi art. 366 §1 k.c. kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (solidarność dłużników). Nadto zgodnie z § 2 cyt. przepisu, aż do zupełnego zaspokojenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązani.

Także wszczęcie egzekucji po upływie pewnego okresu czasu od wydania nakazu zapłaty nie jest podstawą uzasadniająca pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Nie są wykluczone i takie sytuacje, w których wierzyciel po uzyskaniu tytułu wykonawczego nie kieruje go do egzekucji z sobie tylko wiadomych względów, nie mniej jeśli to uczyni, to podlega on wykonaniu w trybie przymusowego spełnienia świadczenia. Należy zauważyć, że w niniejszej sprawie powódka nie podnosiła zarzutu przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym, nie było więc podstaw do badania czy w rzeczywistości przedawnienie takie miało miejsce.

Z powyższych względów apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. Z uwagi na szczególną sytuację osobistą i materialną powódki Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania jej kosztami za postępowanie odwoławcze, orzekając jak w punkcie 2 sentencji na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 391 §1 k.p.c.

Ref. SSR M. Żak